

ВЈЕЖБА α'. Αναλίζεραј и преведи: α' Ἡ νίκη τιμὴν φέρει. β' Χαίρω τῇ τῆς νίκης τιμῇ. γ' Παιδεία φέρει καὶ νίκη. δ' Αἱ τῶν στρατιῶν νικάϊ τὰς χώρᾱς φυλάττουσιν. ε' Αἱ ἐπιστήμαϊ τὰς ψυχὰς πλουτίζουσιν. ζ' Τῇ τύχη οὐ πιστεύομεν. ζ' Ἡ εἰρήνη τὰς τέχνᾱς τρέφει.

Г р а д и в о : промјена женског рода члана (GGJ, §90); промјена именица ā-основа са ном sg на -η (GGJ, §90-96); промјена индикатива презентива активног тематских глагола (GGJ, §231-233); инфинитив презентива активног тематских глагола (GGJ, §231-233) и атематског глагола εἶμι (GGJ, §315).

П о ј а в е : **реκција** грч. гл. χαίρω (+ dat) и срп. *радовати се* (+dat) која се разликује од реκције лат. гл. *gaudeo, laetor* (+abl) и реκције грч. гл. πιστεύω (+dat) и лат. *credo* (+dat) која се разликује од реκције срп. гл. *уздати се* (sc. y +acc).

А н а л ι ζ α : **Именице**: **εἰρήνη** – ном fsg, εἰρήνη *pax, мир*; **ἐπιστήμαϊ** – ном fpl, ἐπιστήμη *scientia, наука, знање*; **νικάϊ** – ном fpl, νίκη *victoria, победа*; **νίκη** – ном fsg, νίκη *victoria, победа*; **νίκη** – acc fsg, νίκη *victoria, победа*; **νίκης** – ген fsg, νίκη *victoria, победа*; **παιδεία** – ном fsg, παιδεία *eruditio, васпитање, образовање*; **στρατιῶν** – ген fpl, στρατιά *exercitus, војска*; **τέχνᾱς** – acc fpl, τέχνη *ars, умијеће, знанат*; **τιμῇ** – дат fsg, τιμή *honor, част*; **τιμῆν** – acc fsg, τιμή *honor, част*; **τύχη** – дат fsg, τύχη *fortuna, срећа, случај*; **χώρᾱς** – acc fpl, χώρᾱ *terra, земља, крај*; **ψυχὰς** – acc fpl, ψυχή *anīma, душа, дух, срце*. **Члан**: **αἱ** – ном fpl, ἡ; **ἡ** – ном fsg, ἡ; **τὰς** – acc fpl, τῇ – дат fsg, ἡ; **τῆς** – ген fsg, ἡ; **τῶν** – ген fpl, ἡ. **Глаголи**: **πιστεύομεν** – 1pl ind praes act, πιστεύω *credo, вјеровати, уздати се у*; **πλουτίζουσιν** – 3pl ind pres act, πλουτίζω *locupletō, divitem reddo, богатити*; **τρέφει** – 3sg ind praes act, τρέφω *nutrio, хранити, гајити, његовати*; **φέρει** – 3sg ind praes act, φέρω *fero носити, доносити*; **φυλάττουσιν** – 3pl ind praes act, φυλάττω *servo, чувати*; **χαίρω** – 1sg ind praes act, χαίρω *gaudeo, laetor, радовати се*. **Везници**: **καὶ** – et, -que, и. **Речце**: **οὐ** – non, не.

Т r a n s l a t i o : **i.** Victoria honōrem fert. **ii.** Victoriae honōre gaudeo. **iii.** Eruditio et victoriam fert. **iv.** Exercituum victoriae terras servant. **v.** Divites scientiae anīmas reddunt. **vi.** Fortūnae non credimus. **vii.** Pax artes nutrit.

П р е в о д : **1.** Победа доноси част. **2.** Радујем се часту победе. **3.** Васпитање доноси и (саму) победу. **4.** Победе војски (Војне победе) чувају земље. **5.** Знања богате душе. **6.** Не уздамо се у срећу. **7.** Мир гаји умијећа.

ВЈЕЖБА β'. Αναλίζεραј и преведи: α' Βιά βιάν тиктеи. β' Ἡ ἱστορίᾱ διδάσκει. γ' Ἡ κωμωδιᾱ καὶ тέρπει καὶ διδάσκει. δ' Ἡ δημοκρατιᾱ ἄρχει. ε' Μανθάνεις; Οὐ μανθάνω. ζ' Αἱ ἀδικιαῖ τὰς ἐχθρᾱς тиктоуσιν. ζ' Ἡ τῶν στρατιῶν ἀνδρείᾱ таῖς χώραις σωτηριᾱν φέρει. η' Τῇ ἐργасиᾱ καὶ τῇ φιλεργίᾱ τὴν χώρᾱν πλουτίζομεν.

Г р а д и в о : промјена именица ā-основа са ном sg на -ᾱ (GGJ, §90-96).

П о ј а в е : **директно питање**, у грч. μανθάνεις? (за разлику од лат. *discisne?* и срп. *учиш ли?*); **инструментални датив** (*dativus instrumenti*), у τῇ ἐργасиᾱ и τῇ φιλεργίᾱ, који се преводи на латински аблативом (*industriā, sedulitate*) а на српски инструменталом (*радом, марљивошћу*).

А н а л ι ζ α : **Именице**: **ἀδικιαῖ** – ном fpl, ἀδικία *injustitia, неправда*; **ἀνδρείᾱ** – ном fsg, ἀνδρεία *virtus, мужевност, храброст*; **βιά** – ном fsg, βιά *vis, сила*; **βιάν** – acc fsg, βιά *vis, сила*; **δημοκρατιᾱ** – ном fsg, δημοκρατιᾱ *imperiū populāre, демократија*; **ἐργасиᾱ** – дат fsg, ἐργасиᾱ *industria, рад, посао*; **ἐχθρᾱς** – acc fpl, ἐχθρᾱ *inimicitia, непријатељство*; **ἱστορίᾱ** – ном fsg, ἱστορίᾱ *historia, историја*; **κωμωδιᾱ** – ном fsg, κωμωδιᾱ *comœdia, комедија*; **στρατιῶν** – ген fpl, στρατιά *exercitus, војска*; **σωτηριᾱν** – acc fsg, σωτηριᾱ *salus, спас*; **φιλεργίᾱ** – дат fsg, φιλεργίᾱ *sedulitas, марљивост*; **χώραις** – дат fpl, χώρᾱ *terra, земља, крај*; **χώρᾱν** – acc fsg, χώρᾱ *terra, земља, крај*. **Члан**: **αἱ** – ном fpl, ἡ; **ἡ** – ном fsg, ἡ; **ταῖς** – дат fpl, ἡ; **τῇ** – дат fsg, ἡ; **τὴν** – acc fsg, ἡ; **τῶν** – ген fpl, ἡ. **Глаголи**: **ἄρχει** – 3sg ind praes act, ἄρχω *dominor, владати*; **διδάσκει** – 3sg ind praes act, διδάσκω *doceo, подучавати*; **μανθάνεις** – 2sg ind praes act, μανθάνω *disco, учити*; **μανθάνω** – 1sg ind praes act, μανθάνω *disco, учити*; **πλουτίζομεν** – 1pl ind praes act, πλουτίζω *divitem reddo, богатити*; **τέρπει** – 3sg ind praes act, τέρπω *delecto, радовати, развеселявати*; **तिकтеи** – 3sg ind praes act, тикτώ *pario, раћати*; **तिकтоуσιν** – 3pl ind praes act, тикτώ *pario, раћати*; **φέρει** – 3sg ind praes act, φέρω *fero, носити*. **Везници**: **καὶ** – et, -que, и. **Речце**: **οὐ** – non, не.

T r a n s l a t i o : i. Vis vim parit. ii. Historia docet. iii. Comoedia & delectat & docet. iv. Democratia dominātur. v. Discisne? Non disco. vi. Injustitiae inimicitias pariunt. vii. Exertcituum virtus terris salutem fert. viii. Terram industriā & sedulitāte divitem reddimus.

П р е в о д : 1. Сила силу рађа. 2. Историја подучава. 3. Комедија и радује и подучава. 4. Демократија влада. 5. Учиш ли? Не учим. 6. Неправде рађају непријатељства. 7. Храброст војски земљама носи спас. 8. Радом и марљивошћу богатимо земљу.